

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2448/25
28.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Јасмине Вуковљак Јовановић, чланова већа, у парници тужиље АА (АА) из ..., чији је пуномоћник Бранко Франц Бутолен, адвокат из Београда, Гандијева 144, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Београд, Др Александра Костића 9, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиље и туженог, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 2972/18 од 9.12.2024. године, у седници одржаној 28.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 2972/18 од 9.12.2024. године у ставу првом, другом, четвртном, петом, шестом и осмом изреке и у том делу одбијају као неосноване жалбе тужиље и туженог.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу седмом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 2972/18 од 9.12.2024. године тако што се обавезује тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање да тужиљи АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 159.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 2972/18 од 9.12.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда.

Ставом другим изреке, није дозвољено преиначење тужбе из поднеска од

3.7.2018. године.

Ставом трећим изреке, дозвољено је преиначење тужбе из поднеска од 7.12.2021. године.

Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде штете по основу неисплаћених пензија, исплати за период од 1.2.2015.године, закључно са децембром 2019. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом на појединачне месечне износе ближе означено у том ставу изреке побијане пресуде.

Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље у делу да се обавезе тужени да тужиљи исплати за означени период преко износа досуђених у ставу трећем изреке (очигледном омашком је означен став трећи уместо став четврти изреке), а до тражених износа, односно појединачне износе са законском затезном каматом, све ближе означено у том ставу изреке побијане пресуде.

Ставом шестим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље у делу да се обавезе тужени да тужиљи за период од марта 1999. године, закључно са јануаром 2015. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом на појединачне износе, све ближе означено у том ставу изреке побијане пресуде.

Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 362.400,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате.

Ставом осмим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиље да се обавезе тужени да тужиљи на досуђени износ трошкова исплати законску затезну камату од 9.12.2024. године, као дана пресуђења, до наступања услова за извршење.

Ставом деветим изреке, ослобођења је тужиља обавезе плаћања судских такси.

Против наведене пресуде, парничне странке су благовремено изјавиле жалбу, и то, како то произилази из навода жалби, тужиља против одлуке из става другог, петог, шестог, седмог и осмог изреке и тужени против одлуке из става првог, четвртог и седмог изреке, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужиље неоснована, док је жалба туженог делимично основана, и то у односу на одлуку о трошковима парничног поступка.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по слжбеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка, прописана чланом 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбама посебно указује јер је изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама су

јасни и потпуни.

Неоснован је навод жалбе туженог да је одлучивао о захтеву који не спада у судску надлежност и да постоји битна повреда одредаба парничног поступка прописана чланом 374 став 2 тачка 2 ЗПП, имајући у виду да је предмет потраживања у овој правној ствари имовинско-правни захтев, односно захтев за накнаду штете, у смислу одредбе члана 172 ЗОО, која је проузрокована неисплатом пензије, што у смислу одредбе члана 1 ЗПП спада у захтев за који је установљена судска надлежност, а не о праву на исплату, о коме одлучује надлежни орган, применом Закона о пензијском и инвалидском осигурању, а што би представљало управни акт, чија се законитост оцењује пред надлежним органима у управном поступку, а судска заштита остварује у управном спору.

Правилно је првостепени суд одлучио, када није дозволио преиначење тужбе као у поднеску од 03.07.2018. године, када је тужиља уз постојаћи тужбени захтев истакла и захтев за накнаду нематеријалне штете у висини од 885.000,00 динара јер је оценио да истицање таквог захтева уз постојећи није целисходно за коначно решење спора међу странкама, те да би поступак по преиначеној тужби знатно продужио трајање парнице и изазвао додатне трошкове постука, све у складу са чланом 199 ЗПП.

У току првостепеног поступка утврђено је да је решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијале Призрен, СИЗ пензијског и инвалидског осигурања Косова од 03.01.1996. године тужиљи признато право на породичну пензију, почев од 03.12.1995. године, која јој се од тада исплаћивала, све до марта 1999. године, када је исплата обустављена, без доношења решења.

Тужиља је корисник пензије на Косову, у износима ближе означеним у приложеној потврди од 22.3.2021. године.

Према допунском налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке (друга варијанта) тужиљи у периоду од 1999. године па закључно са децембром 2019. године није од стране туженог исплаћивана пензија по означеном решењу туженог, а узимајући у обзир умањења за означена месечна примања на име пензије на Косову, према приложеној потврди, у појединачним месечним износима, ближе означеним у допунском налазу и мишљењу вештака (друга варијанта). Тужени никада није донео решење о обустави пензије тужиљи, нити је решење о признању права на пензију стављено ван снаге.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да, у конкретном случају, постоји одговорност туженог у смислу члана 172 ЗОО, који је противзаконито обуставио исплату пензије тужиљи, због чега је, имајући у виду допунски налаз и мишљење судског вештака (другу варијанту) утврдио висину штете, те обавезао туженог да за период од 1.2.2015. године, закључно са децембром 2019. године исплати тужиљи појединачне износе са законском затезном каматом, почев од доспелости сваког појединачног новчаног потраживања, до исплате, због чега је одлучио као у ставу четвртм и петом изреке побијане пресуде, док је одбио као неоснован тужбени захтев тужиље за исплату

накнаде штете за период од марта 1999. године, закључно са јануаром 2015. године, налазећи да је у овом делу потраживање тужиље застарело, имајући у виду да је тужба у овој парници поднета 27.2.2018. године, сагласно одредби члана 376 став 1 Закона о облигационим односима.

Разлоге и закључак првостепеног суда прихвата и овај суд као другостепени.

Жалбени наводи туженог да тужиља нема право на исплату пензије од туженог с обзиром да остварује пензију на Косову су неосновани, с обзиром да тужиља има право на исплату пензија од туженог за означени период, али умањено за означена примања на Косову, како то правилно закључује првостепени суд.

Жалбени наводи туженог да је првостепени суд имао обавезу да саслуша тужиљу су неосновани. Наиме, не постоје разлози који би оправдавали одређивање доказа саслушањем тужиље, а с обзиром на околности на које је тужени предложио саслушање тужиље, па извођење доказа саслушањем тужиље није потребно, у смислу одредбе члана 276. Закона о парничном поступку.

Жалбени наводи туженог да тужиљи није исплаћивана пензија због околности које је она проузроковала су неосновани, с обзиром да тужени није предложио, нити приложио доказе за овакве тврдње, а на њему је терет доказивања наведених чињеница, сагласно одредби члана 231 ЗПП.

Супротно жалбеним наводима тужиље и туженог, правилно је првостепени суд, у смислу одредбе члана 376 став 1 ЗОО оценио приговор застарелости потраживања, применивши трогодишњи рок застарелости од дана сазнања. Такође, иако право на пензију представља имовину, потраживање је новчано, те имајући у виду да се, у конкретном случају, ради о штети коју је тужени проузроковао тужиљи, у смислу одредбе члана 172 ЗОО, застарелост потраживања се цени према одредбама члана 376 наведеног закона, а како то правилно закључује првостепени суд.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилно применио материјално право из члана 277 став 1 ЗОО када је обавезао туженог на исплату законске затезне камате на сваки појединачни месечни износ неисплаћене пензије почев од 25. у месецу за претходни месец, имајући у виду да је основ потраживања накнада штете, која се у смислу одредбе члана 186 ЗОО у конкретном случају сматра доспелом од тренутка када је тужени имао обавезу да исплати пензију, па се неосновано жалбом туженог указује да тужиљи припада затезна камата најраније од дана подношења тужбе.

Суд је ценио и остале наводе жалби парничних странака, али је нашао да су исти без утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

Одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу седмом изреке није донета правилном применом одредаба члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, па је решење о трошковима поступка преиначено, применом члана 401 тачка 3 ЗПП и тужиљи, имајући у виду успех у спору, припадају

трошкови постука и то за састав тужбе у износу од 13.500,00 динара, састав једног образложеног поднеска који је био потребан ради вођења парнице у износу од 13.500,00 динара, за заступање на 4 одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара и за приступ на 4 неодржана рочишта у износу од по 11.250,00 динара, трошкови вештачења у износу од 15.000,00 динара, а све према важећој Адвокатској тарифи, као и трошкови вештачења у износу од 15.000,00 динара. Тужили је призната камата на трошкове на досуђени новчани износ на име трошкова парничног поступка, на основу одредби члана 277 став 1 и 324 ЗОО, која тече од истека рока за добровољно извршење, односно од дана наступања извршности одлуке. Како је према одредби члана 42 став 1 Закона о порезу на додату вредност (“Службени гласник РС” број 84/2004 са изменама и допунама), обвезник дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга, то пуномоћник тужиље има право на накнаду трошкова заступања на име увећања ПДВ-а када заступа физичко лице уколико докаже да је странци издао рачун, а што тужиља у конкретном случају није учинила, па јој и не припада накнада пореза на додату вредност.

На основу члана 390 и 401 тачка 2 и 3 ЗПП (“Сл. гласник РС”, бр.72/11 са изменама и допунама), одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

С обзиром да је тужиља није успела у жалбеном поступку, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка, применом члана 165 Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић